

Myšlenky a jejich vztahy

Myšlenky se na sebe či k sobě nepochybně mohou („dovedou“) vztahovat, i když to stejně na první pohled mohou jen prostřednictvím aktivně myslícího subjektu. Hlavním problémem však je to, že subjekt ve svém vztahování jedněch myšlenek k druhým není žádným suverénem, který by mohl dělat cokoli. A to, jak se „správně“ jedna myšlenka vztahuje nebo má vztahovat k jiné, je pro myslící subjekt jakýmsi pokynem, návodem či spíše výzvou, a svým způsobem tedy normou či kritériem (byť nepředmětným, tj. nikoli „daným“, nýbrž „přicházejícím“ (z nepředmětnosti, tedy z budoucnosti) a ucházejícím se o provedení, uskutečnění, následování, dokonce snad až podrobení, podřízení.) Musíme tedy předpokládat, že vedle toho, jak myslící subjekt ze své strany aktivně vztahuje jednu myšlenku k druhé, je tu ještě nějaký druh vzájemného „vztahování“ či „vztažení“ již mezi myšlenkami ještě neuskutečněnými, ještě ne-myšlenými. Nazvěme tyto ještě ne-myšlené myšlenky ideami: vidím jako základní problém nového pojetí „nepředmětnosti“ jako celé sféry skutečnosti, zda a v jakém smyslu můžeme uvažovat o „jednotlivostech“ i tam, kde k žádnému typu jinak nám běžně známé integrace mnohého v něco jednotného, ještě nemůže být řeči.

(Písek, 130703-3.)